

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 13825

Tarih : 10-09-2025

33886

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ayten KORDU

Tunceli Milletvekili

Anayasa'nın 42'nci maddesi, ilköğretimin devlet okullarında parasız olduğunu açıkça hükme bağlamaktadır. Anayasa'nın 2'nci maddesinde yer alan sosyal devlet ilkesi ile 10'uncu maddede güvence altına alınan eşitlik ilkesi de eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanmasını zorunlu kılar. Buna karşın, kamuoyuna yansıyan haberler, yerel basın aktarımları ve doğrudan veliler tarafından iletilen şikayetler; özellikle kayıt dönemlerinde bazı devlet okullarında velilerden “kayıt parası”, “zorunlu bağış”, “aylık temizlik/kırtasiye katkısı” veya okul için eşya/temizlik malzemesi talep edildiğini ortaya koymaktadır. Söz konusu taleplerin okuldan okula ve semtten semte değişen meblağlarda olduğu, talebi karşılayamayan dar gelirli ailelerin kayıt süreçlerinde zorluk yaşadığı, başka okullara yönlendirildiği ya da çocukların okul içinde fiilen damgalanma ve dışlanmaya maruz kaldığı iddiaları tarafımıza ulaşmaktadır.

Devletin karşılaması gereken kırtasiye, temizlik, küçük bakım-onarım ve benzeri giderlerin velilerin sırtına yüklenmesi, fiiliyatta parasız eğitim hakkını ortadan kaldırarak kamu okullarında uygulamada harç niteliği doğurmaktadır. Bu durum, yalnızca Anayasa'nın 42'nci maddesindeki parasız eğitim güvencesini değil; aynı zamanda eğitimde fırsat eşitliği ve ayrımcılığın önlenmesi ilkelerini de zedelemektedir.

Öte yandan, Okul Aile Birlikleri (OAB) aracılığıyla toplanan bağış ve gelirlerin gönüllülük esasına tabi olduğu, zorunlu bağış veya kayıt parası adı altında tahsilat yapılamayacağı hususu mevzuatta açıktır. Ne var ki uygulamada bazı okullarda OAB üzerinden zorunlu bir ödeme rejimi oluşturulduğu; makbuz/fiş düzenlenmeden tahsilat yapıldığı; harcama kalemlerinin ve hesapların şeffaf biçimde kamuoyuyla paylaşmadığı yönünde yoğun şikayetler mevcuttur.

2025–2026 eğitim-öğretim yılı kayıtlarının Ağustos’un son haftalarında yoğunlaşmasıyla birlikte, velilerden gelen başvurular belirgin biçimde artmıştır. Sorunun kalıcı biçimde çözülebilmesi için; bir yandan okulların temel işletme giderlerinin merkezi bütçeden zamanında ve yeterli düzeyde karşılanması, diğer yandan kayıt parası/bağış adı altında her türlü zorlamanın etkin denetim ve yaptırımla önlenmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda

1. 2020–2024 yılları ile 2025 yılının ilk sekiz ayında (Ocak–Ağustos) Bakanlığınıza, il/ilçe millî eğitim müdürlüklerine ve Alo 147/İletişim Merkezi kanallarına devlet okullarında kayıt parası/zorunlu bağış talep edildiğine dair kaç başvuru ulaşmıştır?
2. Aynı dönem için bu şikâyetlere istinaden kaç ön inceleme/soruşturma başlatılmıştır? Kaçında iddialar doğrulanmış, kaçında işlem yapılmasına yer olmadığı kararı verilmiştir?
3. Kayıt parası veya zorunlu bağış talep ettiği tespit edilen ilgili kişiler hakkında hangi idari ve disiplin yaptırımları uygulanmıştır?

4. 2020'dan bu yana okullara kişi başi (öğrenci başına) ve/veya okul başına tahsis edilen temizlik, kırtasiye, küçük onarım, güvenlik, enerji vb. kalemlerdeki yıllık ödenek tutarları ne kadardır? Bu ödeneklerin dağıtım kriterleri (öğrenci sayısı, sosyoekonomik düzey, iklim/şehir farkları, engelli öğrenci sayısı vb.) nelerdir?
5. Mevcut ödeneklerin yetersiz kaldığı okullar için 2025 ve 2026 yılları itibarıyla ilave kaynak veya okul bazlı bütçeleme modeli öngörülmekte midir? Bakanlığınızın orta vadeli (2026–2028) dönemde asgari öğrenci başı işletme gideri hedefi nedir?
6. Kayıt sırasında velilerden temizlik malzemesi, kırtasiye, elektronik cihaz, mobilya vb. eşya istendiği tespit edilen okullar var mıdır? Varsa kaç okulda tespit yapılmış, hangi işlemler uygulanmıştır?
7. Kayıt parası/bağış ödemeyen velilerin çocuklarının kayıt işlemlerinin engellenmesi, başka okullara yönlendirilmesi veya okul içinde cezalandırıcı uygulamalara maruz bırakılması yönünde tespit edilen vakaların sayısı nedir?
8. Okul Aile Birlikleri üzerinden toplanan tutarların hukuki dayanağı, zorunluluk yasağı, harcama kalemleri ve makbuz zorunluluğu hususlarında ülke çapında yeknesak uygulama sağlanması için OAB gelir-giderlerinin MEBBİS/e-Devlet üzerinden kamuya açık biçimde aylık yayımlanması yönünde bir planınız var mıdır? Varsa takvimi nedir; yoksa gerekçesi nedir?